

УДК 81'27:316.77:004.77

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-2-33>

Олена ІЛЬЄНКО,

orcid.org/0000-0002-6353-9332

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземної філології та перекладу
Харківського національного університету імені О.М. Бекетова
(Харків, Україна) lenailiyenko@yahoo.com

Тетяна МИХАЙЛОВА,

orcid.org/0000-0001-6110-6405

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Харківського національного університету імені О.М. Бекетова
(Харків, Україна) tet.mikh@ukr.net

Людмила ШУМЕЙКО,

orcid.org/0000-0003-2410-3867

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Харківського національного університету імені О.М. Бекетова
(Харків, Україна) ludmyla.shumeiko@gmail.com

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ МОВНИХ ЯВИЩ В ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ

У статті досліджено актуальні питання вивчення Інтернет-дискурсу з погляду функціонування в ньому мовних явищ і його характеристика як певного каналу спілкування. Стрімке поширення й постійне оновлення комунікаційних можливостей Інтернету надають фахівцям різних галузей дослідницький матеріал. Увагу в статті сфокусовано саме на ключових поняттях комунікативного акту в Інтернеті.

Виявлено, що Інтернет здатен поєднувати комунікантів як у реальному часі, так і дистанційно (у часі та просторі); комунікація в Інтернет-середовищі відбувається як міжособистісно, так і між особою та комп'ютером (за посередництва технологічного засобу). Зазначено, що Інтернет децю змінює класичну, притаманну будь-якій комунікації схему – відправник інформації, канал зв'язку, отримувач. Той факт, що відправником інформації в Інтернеті може стати одна людина, група людей зі спільними інтересами, вигадана особа, бот, штучний розум, порушує в дискурсології Інтернету питання виявлення мовної особистості користувача Інтернету. У статті надано загальну характеристику мовної особистості користувача Інтернету: це людина, яка має мовну, мовленнєву, інформаційну й технологічну компетентності. Підкреслено, що повідомлення в Інтернеті різняться змістом і формою, що зумовлює різноманіття видів спілкування в Інтернет-середовищі, репрезентованому в різних жанрах і стилях.

Доведено функціонування так званої мови Інтернету (*Internet Language*), яка поєднує традиційні та інноваційні коди спілкування. Наголошено, що отримувачем інформації в Інтернеті є як окрема особистість, так і узагальнена, яка цікавить насамперед маркетологів і політологів задля здійснення впливу лінгвістичними, психологічними та інформаційно-технологічними засобами.

Ключові слова: Інтернет-дискурс, комунікація, інформація, мовна особистість, мова Інтернету.

Olena ILYENKO,*orcid.org/0000-0002-6353-9332**Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Foreign Philology and Translation
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
(Kharkiv, Ukraine) lenailyenko@yahoo.com***Tetiana MYKHAILOVA,***orcid.org/0000-0001-6110-6405**Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
(Kharkiv, Ukraine) tet.mikh@ukr.net***Lyudmyla SHUMEIKO,***orcid.org/0000-0003-2410-3867**Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
(Kharkiv, Ukraine) ludmyla.shumeiko@gmail.com*

CURRENT ISSUES OF STUDYING LANGUAGE PHENOMENA IN THE INTERNET ENVIRONMENT

The article highlights the topical issues of studying the Internet discourse from the point of view of the functioning of linguistic phenomena in it and its characteristics as a certain channel of communication. The rapid spread and constant updating of the Internet's communication capabilities provide research material for specialists in various fields. The article is focused precisely on the key concepts of the communicative act on the Internet.

It was found out that the Internet is able to connect communicators both in real time and remotely, in time and space; that communication in the Internet environment occurs both interpersonally and between a person and a computer, through the mediation of a technological tool. It is noted that the Internet somewhat changes the classic scheme inherent in any communication – the sender of information, the communication channel, the recipient. The fact that the sender of information on the Internet can be one person, a group of people with common interests, a fictional person, a bot, an artificial intelligence, poses the question of identifying the linguistic personality of the Internet user. The article provides a general description of the language personality of an Internet user – this is a person who has linguistic, communicative, informational and technological competence.

It is emphasized that the content of the message on the Internet differs in content and form, which means the variety of types of communication in the Internet environment, which, in turn, is presented in different genres and styles.

The article proves the functioning of the so-called Internet language, which combines both traditional and innovative communication codes.

It is emphasized that the recipient of information on the Internet can be a separate individual or a generalized person who is interesting, first of all, for the marketers and political scientists for making influence with the help of linguistic, psychological and information technology means.

Key words: *Internet-discourse, communication, information, language personality, Internet language.*

Постановка проблеми. Мова є насамперед засобом спілкування між людьми, а також виконує номінативну, інформативну, експресивну, гносеологічну, мислетворчу функції тощо. Глумачний словник української мови визначає мову як: 1) «здатність людини говорити, висловлювати свої думки»; 2) «сукупність доволіно відтворених, загальноприйнятих у межах певного суспільства звукових знаків для об'єктивно наявних явищ і понять, а також загальноприйнятих правил їх комбінування у процесі вираження думок»; 3) «мовлення, властиве кому-небудь; манера говорити» тощо (Словник української мови). Соціум

є середовищем, у якому мова реалізує свої функції, а сукупність загальноприйнятих у суспільстві мовних знаків, які позначають певні явища та поняття і правила їх уживання, становлять структуру мови. Процеси породження й сприйняття думок для висловлювання та безпосередньо висловлювання означають дію мови. Вивчення мови в діяльнісному аспекті зумовило появу поняття «дискурс», що передбачає багатоаспектний підхід до розгляду мовних явищ, зокрема процесів породження мови, її структури, умов застосування, учасників комунікативного процесу, а також процесів її сприйняття. У результаті такої

багатоаспектності поняття «дискурс» (у лінгвістиці зокрема) дослідники порушують численні методологічні питання щодо сфери, об'єкта, інструментарію вивчення мови в різних ситуаціях її функціонування.

Мета статті – визначити актуальні питання функціонування мовних явищ в Інтернет-дискурсі як сфері, що поєднує реальний і уявний світ, інституційний і побутовий дискурси, сфери, яка надає можливість реального персонального й анонімного спілкування людей між собою, а також людей і машини, сфери, у якій не лише мовні знаки виконують денотативну функцію.

Для досягнення мети використано загальнонаукові методи аналізу й синтезу, узагальнення, спостереження, застосовано лінгвістичний і стилістичний методи аналізу Інтернет-дискурсу.

Аналіз досліджень і виклад основного матеріалу. Реалізація мови в різноманітних сферах соціуму, ситуаціях мовлення, особистість мовця, обраний канал та адресат висловлювання, контекст – усі ці питання спричинили активне використання в лінгвістиці поняття «дискурс», який визначають як: «1) спосіб (чи умови) мовлення в поєднанні зі змістом висловлюваного; 2) спосіб мовлення, мова; 3) акт мовлення чи текст у контексті ситуації висловлювання» (Вільний тлумачний словник). Слід відзначити, що, починаючи від робіт З. Харріса, такі національні й зарубіжні лінгвісти, як Ф. С. Бацевич (Бацевич, 2002), А. П. Загнітко (Загнітко, 2008), К. С. Серажим (Серажим, 2002), D. Crystal (Crystal, 2001) та ін., намагалися подати найбільш чітку дефініцію цього поняття. Досить детально розвиток поняття «дискурс» у сучасній лінгвістиці описала, наприклад, І. В. Ситник (Ситник, 2020).

Дослідник Ф. С. Бацевич визнає багатозначність цього терміна, який у сучасній лінгвістиці «...вживають у різноманітних контекстах і який постає як «розмита категорія», «дрейфуючи» між текстом, контекстом, функціональним стилем, підмовою тощо» (Бацевич, 2002: 30). При цьому науковець виділяє два глобальні підходи, за першим із яких дискурс визначають як «текст, занурений у життя» з усіма відповідними «формами життя» (Там само). У такому розумінні дискурс існує насамперед і головним чином у текстах, за якими «закріплено» особливу граматику, лексику, семантику, правила слововживання і синтаксису, – і, зрештою, – особливий світ. Кожен дискурс – це один із можливих світів. Таке розуміння дискурсу як «мови в мові», «тексту в тексті», соціально зорієнтованого мовлення можна назвати «Дискурсом 1» (Там само). За другим під-

ходом, дискурс – це «тип комунікативної діяльності, мовленнєвий потік, що має різні форми вияву (усну, писемну, внутрішню), відбувається в межах конкретного каналу спілкування, регулюється стратегіями і тактиками учасників спілкування, є синтезом когнітивних, мовних і позамовних (соціальних, психологічних тощо) чинників, залежних від тематики спілкування, а також має своїм результатом формування різноманітних мовленнєвих жанрів» (Бацевич, 2002: 30).

Обидва ці підходи до визначення дискурсу можуть цілком характеризувати те, що зараз у лінгвістиці називають віртуальним дискурсом, Інтернет-дискурсом (Бойчук, 2019; Карпенко, 2016), дигітальним дискурсом (Приходько, 2022), дискурсом соціальних комунікацій (Присяник, 2019). Це сфера функціонування мови з особливостями вживання мовних одиниць у комп'ютерно-опосередкованому середовищі, яке має певні ознаки й відмінні риси, що визначають саме цей новітній спосіб спілкування і передавання інформації. Невипадково Інтернет-дискурс є об'єктом численних досліджень фахівців багатьох галузей науки і мовознавства зокрема. Як зазначає Н. Шкворченко, «віртуальний дискурс набуває численних відмінних рис, зберігаючи при цьому властивості, характерні для дискурсу в цілому» (Шкворченко, 2019: 64).

Хоча науковці вбачають різницю в термінології (віртуальний, Інтернет, електронний, комп'ютерний дискурс тощо) у різниці понять, які ці терміни означають, але в цілому йдеться про технологічну наявність специфічного середовища з притаманним йому особливим видом спілкування. Деякі наукові праці присвячені дослідженню Інтернету як соціокультурного та лінгвістичного явища (Бацевич, 2002; Загнітко, 2008; Карпенко, 2016; Приходько, 2022; Серажим, 2002; Шкворченко, 2019; Crystal, 2001) та ін. Специфіка Інтернету полягає в тому, що він здатен поєднати комунікантів не лише в реальному часі, але й дистанційно – у часі й просторі. Комунікація в Інтернет-середовищі відбувається як між особами, так і між особою та комп'ютером, наприклад, під час пошуку людиною певної інформації, через посередництво технологічного засобу. У будь-якому із цих випадків варто визнати наявність посередників між відправником та одержувачем повідомлення, тобто програмістів, які за допомогою спеціальних кодів реалізують таку можливість, адміністраторів, модераторів тощо. З огляду на те, що Інтернет-дискурс дещо змінює класичну, притаманну будь-якій комунікації схему («відправник інформації – канал зв'язку –

отримувач інформації»), вивчення виявів цих змін є одним із завдань такої наукової царини, як дискурсологія Інтернету.

Зміни в традиційній схемі комунікативного процесу в Інтернет-середовищі стосуються також і його учасників, насамперед відправника інформації, яким в Інтернет-середовищі може стати не одна людина, навіть не група людей, які мають спільні інтереси. Відправником інформації може стати й вигадана особа, бот, штучний розум.

Із поняттям відправника інформації в Інтернет-дискурсі корелюється поняття «мовна особистість». Питання мовної особистості цікавить дослідників ще з часів Вільгельма фон Гумбольдта. Різноманітні підходи й аспекти вивчення зазначеного поняття описані, наприклад, у працях І. Голубовської (Голубовська, 2008), О. Гриджук (Гриджук, 2016), С. Застровської та О. Застровського (Застровська, 2011), О. Ільєнко (Ільєнко, 2022), Мазепової (Мазепова, 2014) та ін. Узагальнюючи доробки науковців, визначимо мовну особистість як таку, що має комунікативну потребу, комунікативну здатність, а отже, виявляє комунікативну компетентність у процесі користування мовою. Комунікативна компетентність виявляється у виборі мовних засобів спілкування в конкретній ситуації спілкування, у нашому випадку – в Інтернеті. Уважаємо, що вивчення різноманітних виявів мовної особистості завжди є актуальним питанням лінгвістики й лінгвістики Інтернет-дискурсу зокрема.

У зв'язку із цим одним з актуальних питань вивчення Інтернет-дискурсу, на нашу думку, є саме виокремлення мовної особистості (чи це реальна особа: журналіст; відома особа, за профілем якої слідкують підписники її акаунту; людина, призначена вести акаунт офіційної установи чи організації; реальна особа з відкритим профілем і власною Інтернет-історією, чи бот; віртуальна анонімна особистість з запрограмованими певними завданнями). Відповідно, мовна особистість Інтернету може бути дійсно реальною особистістю, чий індивідуальний стиль цікавий для вивчення, оскільки є і унікальним, і носієм певної загальної традиції, яку, у свою чергу, також важливо досліджувати з погляду втілення в ній загальних соціальних, психологічних, політичних тенденцій сьогодення, які виявляються за допомогою мовно-візуальних засобів.

Уважаємо, що до власне мовної та мовленнєвої компетентностей мовної особистості в епоху Інтернету слід додати інформаційну та технологічну компетентності, які передбачають здатність працювати й обробляти величезний потік інформації, наявність в особистості критичного мис-

лення, володіння інструментарієм Інтернету та специфічними кодами передання інформації.

До таких кодів, на нашу думку, належать власне мовні (лексика, граматики, стилістика, графіка) і невербальні засоби (спеціальні зображення, смайлики, відео – гіфки, комбінації знаків). Здатність особи використовувати як вербальні, так і невербальні коди для відправлення й отримання інформації в Інтернет-середовищі тісно пов'язана зі знанням певних програм і вмінням застосовувати їх за призначенням, цілеспрямовано поводитися з гіпертекстом Інтернету. Поняття «гіпертекст Інтернету» означає, що, увівши пошуковий запит для здобуття певної інформації, людина отримує одночасно велику кількість посилань, які, у свою чергу, відсилають шукача до інших джерел інформації, що може відбуватися нескінченно. Додамо також, що необхідна для пошуку інформація може перебиватися рекламою, відеозображеннями тощо.

Варто зауважити, що повідомлення в Інтернет-середовищі різняться і змістом, і формою, а також наявними технологічними майданчиками для відправлення та отримання інформації. Так, існують майданчики для міжособистісного спілкування (соціальні мережі, е-пошта, sms, форуми, чати); для інформації, розрахованої для великої аудиторії (інформаційні канали, реклама, пости, блоги, продажі); для спілкування «людина – машина» – різні додатки, наприклад, Інтернет-банкінг. Різноманіття видів спілкування в Інтернет-середовищі зумовлює різноманіття жанрів, у яких комунікація здійснюється. Їх вивчення надає безкінечний матеріал для наукових лінгвістичних розвідок. При цьому слід постійно враховувати динамічний характер Інтернету, який є його онтологічною ознакою.

У мові Інтернет-дискурсу спостерігаємо різноманітні стилі – від наукового й науково-популярного до розмовного з відвертим сленгом (залежно від жанру та умов віртуальної комунікації), відповідно до яких комуніканти застосовують різноманітні мовні засоби, наприклад, для передання коротких повідомлень, глибокої аналітики, здійснення ділового листування чи професійного спілкування, обміну думками, вираження власної позиції, реклами та просування продукції тощо.

Інтернет-середовище постійно створює нові дискурсійні правила вживання мови, такі правила стосуються не лише розмовного, а й ділового стилю. Мову Інтернету часто називають Internet-language, e-talk, e-speak, netspeak. Мовна особистість епохи Інтернету повинна як знати традиційні коди Інтернет-спілкування, так і створювати нові. Уже стали традиційними засобами, так би мовити, Інтернет-узусу численні запозичення з англійської

мови, які позначають Інтернет-реалії (*есемеска, файл, чат, браузер, гуглити, скролити, запостити, лайкнути* тощо), абрєвіатури (*OMG, LOL, B2B, pdf, app* та ін.). За допомогою гри слів в Інтернет-середовищі часто утворюють неологізми.

Серед способів їх творення переважають такі:

а) застосування продуктивних словотворчих моделей (*стрілялка, бродилка, компік*), зокрема поєднання основ, скорочення частини слів (*соз* замість *because*);

б) асиміляція англїцизмів та їх уживання за моделями рідної мови (*smska, твітнути, лайкнути, забанити, юзер*);

в) навмисне порушення граматичних правил і норм (*how ya doin; hav* замість *have*);

г) одночасне поєднання букв, цифр і невербальних символів для оформлення висловлювання (*2morrow, 4u*) тощо.

Засобом гри слів і створення неологізмів виступає і метафоризація. Так, пам'ять комп'ютера і його програмне забезпечення називають *мізками*, а корпус з мікročіпами – *залізом*. Навіть символ @ називається то *собакою*, то *равликом*, то *хробаком*. Цікавим і корисним для дослідження є питання вторинної номінації. Так, наприклад, *hardware* у значенні «фізичні складники комп'ютера» (на відміну від *software* – його «програмне забезпечення») походить від терміна «залізна лавка» (*English Language and*).

Лінгвістичні та стилістичні особливості Інтернет-дискурсу, динаміка й різноманіття застосування яких оновлюється майже з такою самою швидкістю, як і сам Інтернет, – це завжди актуальний об'єкт дослідження дискурсології Інтернету.

Важливим об'єктом для вивчення є також мовна особистість отримувача інформації. Одержувач інформації в Інтернеті є членом конкретного суспільства, соціального прошарку, сучасником глобалізованого світу, світу технологій, а також індивідуальною особою зі своїми установками та інтересами, власним світосприйняттям, зокрема

й мовним. Узагальнена особистість отримувача інформації в Інтернеті цікавить насамперед маркетологів, політиків, які здійснюють вплив на потенційних споживачів свого продукту, а також і політичного продукту. Задля такого впливу обирають різноманітні засоби лінгвістичного, психологічного, інформаційного та інших впливів, що є також предметом численних досліджень фахівців. Індивідуальна мовна особистість отримувача інформації виявляється у його як миттєвої реакції на повідомлення (коментарі), так і відкладеної у часі (рішення приєднатися до групи за інтересами, придбання товару, ведення кореспонденції).

Висновки. Отже, в епоху Інтернету функціонування мови як універсального засобу спілкування між людьми набуло особливих рис, і ця специфіка постійно привертає увагу науковців різних галузей. Одним із можливих підходів до вивчення мовних явищ в Інтернеті є дослідження їх на основі теорії дискурсу, яка звертає увагу саме на функціональний характер мови. Специфіка відправника, отримувача інформації, власне інформаційного повідомлення та каналу передання інформації визначає те, що Інтернет-дискурс є синтезом інституціонального й побутового дискурсу, вербальних і невербальних засобів передавання інформації, сферою, у якій актуалізуються різні стилі та жанри і створюються нові правила вживання мови, сферою, у якій поєднані реальний і віртуальний світи та люди. Відправником інформації в Інтернеті може бути як реальна людина (індивід, особа, яка репрезентує організацію, групу, тощо), так і віртуальна, анонімна, запрограмована виконувати певні функції. Отримувачем інформації в Інтернеті є будь-яка людина, на яку здійснюють інформаційний, соціальний, політичний вплив. Специфікою Інтернет-дискурсу є його постійно оновлюваний, динамічний характер, що надає матеріал для наукових розвідок дослідників різних галузей, а також зумовлює зміни, які і стають перспективою подальших його досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Термінологія комунікативної лінгвістики: аспекти дискурсивного підходу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2002. № 453. С. 30–34.
2. Бойчук Н., Харкаців І. Особливості англійського Інтернет-дискурсу: прагматичні та соціолінгвістичні аспекти. *Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного пед. університету імені Івана Франка*. Серія «Філологія», 2019, № 44. С. 19–27.
3. Вільний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/f/dyskurs>
4. Голубовська І. О. Мовна особистість як лінгвокультурний феномен. *Studia Linguistica*. 36 наук.пр. Київ, 2008. Вип. 1. С. 25–33.
5. Гриджук О. Є. Мовна особистість як актуальний об'єкт дослідження в сучасній лінгводидактиці. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, IV (42), Вип. 87, 2016. С. 24–27.
6. Загнітко А. П. Основи дискурсології. Донецьк: ДонНУ, 2008. 194 с.
7. Застровська С. О., Застровський О. А. Загальне поняття мовної особистості. *Науковий Вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2011. С. 159–163.

8. Ільєнко О. Л. Аспекти вивчення мовної особистості в умовах мережевої комунікації / О. Л. Ільєнко, Т. В. Михайлова, Л. В. Шумейко. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 21. Том 1. С. 163–167. http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/21/part_1/30.pdf
9. Карпенко М. Ю. Лінгвістичні особливості Інтернет дискурсу. *Мова*, 2016, № 26. С. 5–11.
10. Мазєпова О. В. Еволюція поняття «мовна особистість» у сучасних лінгвістичних дослідженнях. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2014. Вип. 48. С. 274–286.
11. Приходько А., Лазєбна Н. Дигітальний дискурс серед близьких і споріднених явищ. *Cognition, communication, discourse*, 2022. № 25, с. 54–66.
12. Просяник О. П. Дискурс соціальних комунікацій в умовах інформаційного суспільства. *Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи*. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. 2019. С. 272–279.
13. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: [на матеріалах сучасної газетної публіцистики]: монографія. Київ, 2002. 392 с.
14. Ситник І. В. Дискурс в сучасній лінгвістиці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2020. № 46. Том 2. С. 123–126.
15. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/mova>
16. Шкворченко Н. Інтернет-дискурс як лінгвістична категорія. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 23, Т. 3, 2019. С. 62–68.
17. Crystal, D. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
18. Harris Z. *Discourse analysis*. Language. 1952. Vol. 28. № 1. P. 1–30.
19. *English Language and Usage*. URL: <https://english.stackexchange.com/questions/171566/where-does-the-term-hardware-in-computer-science-come-from>

REFERENCES

1. Batsevych F. S. Terminolohiia komunikativnoi linhvistyky: aspekty dyskursyvnogo pidkhodu [Terminology of communicative linguistics: aspects of the discursive approach]. *Visnyk Nats. un-tu "Lvivska. politehnika"*. Seriya "Problemy ukrainoi terminolohii" [Problems of Ukrainian Terminology]. 2002. № 453. S. 30–34 [in Ukrainian].
2. Boichuk N., Kharkatsiv I. Osoblyvosti anhlomovnoho Internet-dyskursu: prahmatychni ta sotsiolinhvistychni aspekty [Peculiarities of English-language Internet discourse: pragmatic and sociolinguistic aspect]. *Problemy humanitarnykh nauk: Zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho ped. universytetu imeni Ivana Franka*. Ser. "Filolohiia", 2019, № 44. S. 19–27 [in Ukrainian].
3. Vilnyi tlumachnyi slovnyk [Free explanatory dictionary]. [in Ukrainian]. URL: <http://sum.in.ua/f/dyskurs>
4. Holubovska I. O. Movna osobystist yak linhvokulturnyi fenomen [Linguistic personality as a linguistic and cultural phenomenon]. *Studia Linguistica. Zb nauk.pr. Kyiv*, 2008. Vyp. 1. S. 25–33 [in Ukrainian].
5. Hrydzhuk O. Ie. Movna osobystist yak aktualnyi ob'iekt doslidzhennia v suchasni linhvodydaktytsi [Linguistic personality as a relevant object of research in modern linguistic didactic]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, IV (42), Vyp. 87, 2016. S. 24–27. [in Ukrainian].
6. Zahnitko A. P. Osnovy dyskursolohii [Basics of discourse science]. Donetsk: DonNU, 2008. 194 s. [in Ukrainian].
7. Zastrovska S. O., Zastrovskiy O. A. Zahalne poniattia movnoi osobystosti [The general concept of linguistic personality]. *Naukovyi Visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. 2011. S. 159–163 [in Ukrainian].
8. Ільєнко О. Л. Аспекти вивчення мовної особистості в умовах мережевої комунікації / О. Л. Ільєнко, Т. В. Михайлова, Л. В. Шумейко. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 21. Том 1. С. 163–167 [in Ukrainian]. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/21/part_1/30.pdf
9. Karpenko M. Iu. Linhvistychni osoblyvosti Internet dyskursu [Linguistic features of Internet discourse]. *Mova*, 2016, № 26. S. 5–11 [in Ukrainian].
10. Mazepova O. V. Evoliutsiia poniattia "movna osobystist" u suchasnykh linhvistychnykh doslidzhenniakh [The evolution of the concept of "linguistic personality" in modern linguistic research]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu*. 2014. Vyp. 48. S. 274–286 [in Ukrainian].
11. Prykhodko A., Lazebna N. (2022). Dyhitalnyi dyskurs sered blyzkykh i sporidnennykh yavyshech [Digital discourse among close and related phenomena]. *Cognition, communication, discourse*, 2022. № 25, S. 54–66 [in Ukrainian].
12. Prosiannyk O. P. Dyskurs sotsialnykh komunikatsii v umovakh informatsiinoho suspilstva [The discourse of social communications in the conditions of the information society]. *Inozemni movy u vyshchii osviti: linhvistychni, psykhologo-pedahohichni ta metodychni perspektyvy*. Materialy IV Vseukrainskoi nauково-praktychnoi Internet-konferentsii. 2019. S. 272–279 [in Ukrainian].
13. Serazhym K. Dyskurs yak sotsiolinhvalne yavyshe: metodolohiia, arkhitektonika, variatyvnist: [na materialakh such. hazetn. publitsystyky]: monohrafiia. [Discourse as a sociolinguistic phenomenon: methodology, architectonics, variability: [based on the materials of S. newspaper journalists]: monograph. Kyiv, 2002. 392 s. [in Ukrainian].
14. Sytnyk I. V. Dyskurs v suchasni linhvistytsi [Discourse in modern linguistics]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser. Filolohiia. 2020. № 46. Том 2. S. 123–126 [in Ukrainian].
15. *Slovyk ukrainskoi movy* [Dictionary of the Ukrainian language]. [in Ukrainian]. URL: <http://sum.in.ua/s/mova>
16. Shkvorchenko N. Internet-dyskurs yak linhvistychna katehoriia [Internet discourse as a linguistic category]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp. 23, T. 3, 2019. S. 62–68 [in Ukrainian].
17. Crystal, D. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
18. Harris Z. *Discourse analysis*. Language. 1952. Vol. 28. № 1. P. 1–30.
19. *English Language and Usage*. URL: <https://english.stackexchange.com/questions/171566/where-does-the-term-hardware-in-computer-science-come-from>